

kilépése. Azonkívül e napon gyűrűs napfogyatkozás is van, mely azonban nálunk nem látható. A fogyatkozás kezdete általában d. u. 3^h 10^m-kor, a gyűrűs fogyatkozás kezdete 4^h 48^m, vége e. 6^h 33^m-kor és a fogyatkozás vége általában e. 8^h 10^m-kor. Látható a déli sarkvidékeken, Délamerika déli csücsán és részben Délafrika nyugoti partjain. A gyűrűs fogyatkozás legnagyobb tartama 5^m 38^s a Bouvet szigeteiktől délre észlelhető.

Ujdonságok. Ez évben csak két periodikus üstökös tér vissza perihéliumába. Az egyik a F a y e-féle üstökös, mely 1843 november 22-ike óta ismeretes, s eddig hét visszatérésében volt észlelhető, a mennyiben

keringési ideje csak körülbelül $7\frac{1}{2}$ év. Perihéliumát márczius 19-ikén éri el. A szabad szem számára sohasem válik láthatóvá; valószínűleg Jupiter vonzása hozta ez üstököszt állandóan bolygórendszerünk kötelékébe. A második üstököszt B r o o k s fedezte fel 1889 július 9-ikén. Ez üstököshöz egész kalandos regény fűződik, a mennyiben Jupiter vonzása három ízben változtatta meg teljesen pályáját, úgy hogy a meglepetéseknek egész sorozatát szerezte a csillagászoknak. Minden valószínűség szerint azonos azon üstökössel, melyet 1770-ben M e s s i e r fedezett fel. Ez az üstökös volt a legelső, melyen határozott elliptikus, nem parabolikus pályája volt észrevehető. K. R.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Választmányi ülés 1895 december 18-ikán.

Elnök: Szily Kálmán.

Jegyző: Csopely László.

Jelen vannak: Bartoniek Géza, Borbás Vincze, Daday Jenő, Entz Géza, Fröhlich Izidor, Heller Ágost, Herman Ottó, Horváth Géza, Ilosvay Lajos, Kalecsinszky Sándor, Klug Nándor, Pethő Gyula, Schenek István, Schmidt Sándor, Schuller Alajos, Staub Móricz és Than Károly választmányi tagok; Ráth Arnold könyvtárnok, Lengyel István pénztárnok és Paszlavszky József másodtitkár.

Az elnök mélyen elszomorodva jelenti, hogy Jedlik Ányos, Társulatunknak alakító tagja, utolsó ama 134 férfi közül, a kik 1841 május 28-ikán a Kir. Magyar Természettudományi Társulatot létrehozták, s a ki mindvégig tagja volt a Társulatnak, Győrött elhunyt. A gyász hírről értesülvén, telegrammban fejezte ki a Társulat nevében mély fájdalomát és részvétét a Társulat Nesztorának elhunytá fölött, mire Győröből a következő iratot vette:

»Nagyságos Elnök Úr,

Mélyen tisztelt Uram!

Rendünk kiváló férfának, Jedlik Ányos-nak elhunytá alkalmából Nagyságod a Magy. Kir. Természettudományi Társulat őszinte fájdalomát és részvétét volt kegyes kifejezni. A mélyen tisztelt társulatnak a kegyeletes részvétét híven fogjuk megőrizni azon feledhetetlen emlékekkel együtt, a mely

rendünket a megboldogulthoz fűzi. Fogadja Nagyságod s az egész mélyen tisztelt Társulat e kegyes figyelemért a pannonhalmi sz. Benedek-rend benső háláját, forró köszönetét.

Maradtam Nagyságodnak

Győrött, 1895 december 16-ikán

alázatos szolgálja

ACSAY FERENCZ,

házfőnök, főgimn. igazgató.»

A választmány a tett intézkedést helyeslően tudomásul veszi és Jedlik Ányos alapító tagjának elhunytá fölött érzett fájdalomának jegyzőkönyvileg is kifejezést ad.

Paszlavszky József másodtitkár felkéri a választmányt, hogy a közgyűlést megelőzőleg bizottságot nevezzen ki a pénztár és a könyvtár megvizsgálására. — A választmány a pénztár megvizsgálására Fröhlich Izidor és Staub Móricz, a könyvtár megvizsgálására pedig Heller Ágost, Mágócsy-Dietz Sándor és Semsey Andor urakat kéri fel.

Jelenti, hogy az alapszabályok 18. §-a értelmében az 1894. évbéli választmánynak egy harmadát, szakonként két-két tagot ki kell sorsolni, s hogy az állattani szakból kisorsolandó egy s betöltendő az időközben elhunyt Frivaldszky János választmányi tag helye, melyet jelenleg Dr. Dada y J e n ő tölt be.

Az elnök a sorsolást elvégezvén, a választmány felhatalmazza az elnökséget, hogy a kisorsolt választmányi tagok: B e d ő A l-

bert, Fodor József, Illosvay Lajos, Inkey Béla, Klein Gyula, Konkoly Miklós, Margó Tivadar, Pertik Ottó, Schuller Alajos, Semsey Andor, Thanoffer Lajos és az elhunyt Frivaldszky János pótlására vonatkozó javaslatát kétszövevényesen el és a jövő választmányi ülésen terjeszse elő.

Jelenti, hogy Roiti munkájával a Könyvkiadó-Vállalat VIII. ciklusa be van fejezve; kéri a választmány felhatalmazását az új ciklus előmunkálatainak megtételére s a könyvkiadó bizottságnak új tagokkal való kiegészítésére. — A választmány megbizsa a titkárságot, hogy a IX. ciklus megindítására vonatkozó előmunkálatokat tegye meg, továbbá a tíz tagból álló könyvkiadó-bizottságot hat új taggal kiegészíti úgy, hogy a teljes bizottság 16 tagot számlál.

Lengyel István pénztárnok előterjeszti a forgó tőke állását 1895 november végén. — Tudomásul szolgál.

Előterjeszti a Magyar Földhitelintézetnek 24,488/1895. sz. átiratát 859 frt 43 kr. lejárt értékről, a melyből 833 frt 93 kr. a Társulaté és 26 frt a Chemiai Folyóiraté. — Tudomásul van.

Jelenti, hogy Hegyfokya Kábolos, a Nagyszalóki csúcson építendő meteorológiai obszervatórium indítványozója, az indítványnak a választmány részéről történt kedvező fogadtatásával e czélra 500 (ötszáz) forintot ajánlott fel s ez összeget le is fizette. — Örvedetes tudomásul vétetik.

A jegyző felolvassa az utolsó választmányi ülés óta a könyvtárba beérkezett ajánlékokat. Szerzők ajándékai: Schüleky Vilmos, Hólyagoperálás horpadtan csonkított lebennyel; A budapesti K. M. Tudomány Egyetemi szemklinika orvosi személyzetének irodalmi működése az utolsó 25 év alatt; Ungarische. Beiträge zur Augenheilkunde. Wonaszek A. Antal, A kiskertali csillagda tevékenysége 1893 októberről 1895 októberig. Milhofer Sándor, A kettős termelésről, vagyis hogyan lehet ugyanazon területről évenként két termést nyerni. Lederer Ábrahám, A kisértés lélek- és neveléstani szempontból. — Köszönettel vétetnek.

A titkár mélyen elszomorodva jelenti, hogy az utolsó választmányi ülés óta 9 tag elhunytáról értesült. Elhunyt Jedlik Ányos nyug. e. tanár, örökítő, alapító, alakító és legrégebb tag 1895 december 13-ikán,

Győrött; a rendestagok sorából: Bereczky Máté gyümölcskertész, Kovácsházán; Berkovits Bernát gyáros, Liptó-Ujvárott; Ducza Lajos postai és telegrafi titkár, Békés-Csabán; Ikotics Iván mérnök, Szabadkán; Kovács Ábel tanár, Balaton-Füreden; Makróczy Gábor tanár, Nagyváradon; Rózsa György jegyző, Kis-Szálláson és Sztancsek István lelkész, Privigyén. — Szomorú tudomásul vétetik.

Kilépésöket jelentették 4-en. — Tudomásul van.

Örömmel jelenti, hogy Gollner Károly főreáliskolai tanár Pozsonyban, ki a Közlönyben a hibás postai értesítés következtében halottként volt kimutatva, él, jó egészséggben van és a jövőben is társulati tag kíván maradni. — Örvedetes tudomásul vétetik.

Örömmel jelenti, hogy Dr. Korányi Sándor e. tanár Budapesten, 100 frttal az örökítő tagok sorába lépett. — Örvedetes tudomásul szolgál.

A jegyző felolvassa az új tagokul ajánlottakat: Edvi Illés Ödön bölcsészethallgató Budapest (ajánló Pauer K.), Dr. Fáy Aladár orvos Budapest (Pauer K.), László Zsigmond ny. miniszt. tanácsos Budapest (Lengyel B.), Muhr György vendéglős Budapest (Uhrík N.), Némethy János s. lelkész H.-Nádudvar (Várady L.), Seifert Vilmos mérnök Budapest (Uhrík N.), Szalay Béla urad. intéző Maróth (Benkó A.), Veres Géza ev. ref. lelkész H.-Nádudvar (Várady L.), Wertheimer Zsigmond birtokbérelő Felcsút (Berger I.), a kik mind a 9-en megválasztattak. Velök a tagok száma 7778-ra emelkedett, a kik közt 216 alapító tag és 162 hölgy van.

A növényntani szakosztály ülésén 1895 november 13-ikán.

Klein Gyula alelnök meleg hangon emlékezik meg legközelebb elhunyt tagtársunkról, a botanikában is érdemes munkásról, Czakó Kálmán-ról, s indítványára elhatározza az ülés, hogy részvétét jegyzőkönyvileg fejezi ki s az özvegyhez részvét-iratot intéz.

I. Borbás Vincze *Florisztikai apróságok* czímen előterjeszti a) a kétes növényfaj megfejtésének öt parancsolatját. Kernerrel folytatott levelezéséből elmondja, hogy Kerner a specimen authenticum-ban vagyis az autor növényének hitelességében nem sokat bízik, mert gyakran összetévesz-

tés történt, ezért Kerner a kétes növények megfejtésének a következő öt pontját határozta meg. Első sorban mértékadó az autor szava, másodikban a kép, melyet az autor sikerültnek mondott, harmadsorban a termőhely, a melyet az autor kijelölt, negyedsorban az autor citatuma és csak ötödik helyen tekintjük a herbarium növényét. Ha az autornak közleményei saját növényével nem egyeznek, akkor nem az autor közleménye javítandó, hanem »originális növénye« fölcserélődött és ezt kell rektifikálni. Minthogy a szakosztálynak egységesen kell dolgoznia s az is czélszerű, ha a kritika bizonyos határok között mozog, ajánlja ennek az öt pontnak megvitatását és elfogadását. A pontok megvitatására, illetőleg megfogalmazására a szakosztály hosszabb vita után küldi Borbás Vinczét, Degen Árpádot és Simonkai Lajost.

b) A Bodrogekőzből Pásztor István tanárjelöltől megkapta a *vinczfa gyümölcsét*, s Márton Sándor-tól a leveles ágacskát; mindkettő az *Ulmus pedunculata* Joagg. (U. effusa Willd.) fajhoz tartozik. S így bebizonyult, hogy a Bodrogekőzön nem az *Ostrya*-t, hanem az *U. effusa*-t nevezik vinczfának.

Ennek kapcsán jegyző bemutatja Fekete Lajos főerdőtanácsos levelét, mely szerint az *Ostrya* hazai előfordulásában ő sem hisz, mert sem a Dunán túl, sem másutt nem látta, de arról meggyőződött, hogy ott a *Carpinus orientalis*-sal alaposan összetévesztik, sőt a miniszteriumhoz is küldöttek be hivatalosan *Ostrya vulgaris* néven oly marharágtá bokrokat, melyek határozottan keleti gyertyánbokrok. Ung-, Bereg- és Ugocsamegyében az *Ulmus effusa*-t nevezik vénicznek. Fekete Lajos a letörött hajtások hancsát oly szívósnak találta már Horvátországban, hogy abból bátran lehet ostort, sőt kötelet is fenni.

c) Borbás folytatólag előadja, hogy a *Gentiana Bulgarica* Erdély Királykövén (Simonkai), az északvidéki *Erigeron Droebachiensis* Möll Modrus körül (Rossi), a *Lavatera ambigua*-hoz hajló növény pedig a Herkulesfürdőn kívül az ország több helyén terem. Visiani szerint a *L. ambigua* DC. és *L. Cyrilli* Vis. összetartozik, De Candolle szerint azonban a mi növényünk aligha *L. ambigua*, de Visiani szavai szerint *L. Cyrilli* lehet, ez esetben a két növény nem egyező.

d) Budapest flórájának újabb gyarapodásából Borbás bemutatja a *Coronilla Emerus*-t a budakeszi út mellől mintegy 1/4 órányi távolságban; minden körülményt számba véve s a Balatonmelléki hasonló termőhelye nyomán arra a következtetésre jut, hogy abból az időből való maradék, a midőn a budakeszi út helyén az eredeti völgyvegetáció díszlett. A *Colutea cruenta* a Svábhegyen, a *Lathyrus hirsutus* többfelé kóborol, majd eltűnik (Békásmegyér), majd másutt jelenik meg (Viharoshegy, Farkasvölgy). A *Trigonella foenum graecum* var. *trychostylis* eltérése a Rákosra a kölesmaggal került már a főváros körül ritkább növényekkel (*Geranium dissectum*, *Veronica Persica*, *Sherardia arvensis*, *Anthemis Austriaca*, *Ervum tetraspermum* és *E. hirsutum*).

e) Végül bemutat még háromkaréjú burgonyát, mely növekedését tekintve az Orchis tenyeres gumóját vagy a Curcumaét utánozza.

2. Degen Árpád a Vaskapu egy érdekes növényének a *Prangos carinata* Grb.-nak morfológiai és biológiai tulajdonságait ismerteti az eredeti termőhelyen tett megfigyelései alapján, az érdekes növénynek s részeinek bemutatásával.

Borbás Vincze a *Prangos* termőhelyére megjegyzi, hogy az, a növényeknek vándorlását tekintve, nevezetes pont; kivált azt lehetne ott tanulmányozni, hogy a növény a maga erejéből mily kevésbé bír vándorolni. Egy sereg ritka növény van ott egy ponton, a mely a *Prangos*-szal együtt nem lép be az országba, másik fentebb terem az Al-Dunánál, de a tőzsomszédságban Orsován nem lelmi. Ilyen a *Prangos*, melynek ő a magvát 1873 augusztus 4-ikén az Allionon elszórta, de más esztendőkből a csirájára vagy a kifejlődő növényére rá nem bukkant, tehát ott nehezen kelt ki.

3. Mágócsy-Dietz Sándor az aranytermő szőlő-ről szólva elmondja, hogy ez idén sikerült a kecskeméti szőlőtelepen mézgás szőlőbogyókra akadni, melyeket bízást tarthattak a XVI. században aranytermőnek. A mézgát a lisztharmatos bogyókra találta s ebből azt következteti, hogy a lisztharmat hazánkban már akkor pusztított.

4. Végül a műszótár ügyében hosszabb vita után elhatározza az ülés, hogy a műszótár elkészítésére Klein Gy., Mágócsy S., Borbás V., Filarszky N., Fialovszky L., Istvánffy Gy. és Csapodi I. tagokból álló bizottságot küldi ki.

A jegyző indítványára Czákó Kálmánról a legközelebbi ülések egyikén meg fog emlékezni; Staub M. indítványára pedig az elhunyt Scherffel Aurél-ról. Előbbiről az osztály kérésére Thaisz Lajos, utóbbiról Borbás Vincze fog megemlékezni.

1895 december 11-ikén tartott ülésén

1. Thaisz Lajos »Czákó Kálmán emléke« czímen méltatja Czákó érdemeit a magyar botanika körül és ismerteti egyéniségét, pályafutását.

2. Borbás Vincze »Budapest flórájának újabb polgárai« czímen előterjeszt néhány színbeli és morfológiai eltérést, Budapest vagy az ország flórájának újabb gyarapodását vagy új fajtákat, szám szerint mintegy 70 növénynek szépen szárított példáit rövidebb megjegyzések kíséretével. *Cercis siliquastrum*, *Lathyrus gramineus*, *Orobustis*, *Isatis canescens*, *Spergula sativa*, *Cerastium tomentosum*, *Alsine viseida* (Kakucs és Új-Hartyán közt), *Dianthus Hellwigii*, *Vaccaria grandiflora*, *Silene Anglica*, az igazi *Potentilla Wiemanniana*, *Laserpitium pruthenicum* var. *glabratum* (Angyalmező), *Asperula campanulata* var. *hirsuta*, *Scabiosa ochroleuca* var. *aequiflora*, *Veronica aquatica*, *Solanum miniatum*, *S. flavum*, *S. chlorocarpum*, *Salix rubra*, *Alnus glauca*, *Carex secalina*, *Lolium perenne* var. *compositum*, és a pántlikafüvet (vadon a Rákos nedves helyén).

Új az ország flórájában: a *Funcus tenuis*, *Sparganium neglectum*, *Saponaria officinalis* var. *glaberrima*, *Verbascum flagrifforme* (a Rákoson kívül Kecskeméten és Pusztaszeren is), *Acer Tataricum* var. *terminaloides*, *Poa silvicola* (Orsova).

Új eltérések: *Thalictrum flavum* var. *an-achyrum* (stipella nélkül), *Ferula Sadleriana* var. *stenocarpa* (mericarpiis elongatis, angustis, sublinearibus), *Epilobium Lamyi* var. *maioriflorum*, *Salvia memorosa* var. *submollis* (caule pilis patentibus hirta), *Stachys palustris* var. *Borbásii* Sabr. (foliis angustatis petiolatis), *Knautia arvensis gynodynamis*, *Erythraea albiflora ciccinnus-féle* virággzattal, *Xeranthemum cylindraceum* virággzata ellombosodással, a *Plantago altissima* adventív rügyből való sarjadzással.

Eltérő virágszín a *Polygala maior* azurkék, *Dianthus sorotinus*, *Galium Schulerii* és *Silene inflata* pirosas, az *Epilobium angustifolium*, *Vaccaria segetalis* és *Campanula*

glomerata fehér, a *Linaria genistifolia pallidula* halaványsárga virágokkal.

3. Fialovszky Lajos »A mikroszkóp részeinek magyar megnevezése«-it tárgyalja előadásában. Előadja a német, francia, angol neveket s ezekkel összehasonlítva a magyar irodalomban eddig használt neveket, melyek közül számosat, mint jót megtartani ajánl, a rosszak helyett pedig ujakat javasol.

Ezután a szakosztály a műszótári bizottságba Borbás Vincze helyett, a ki lemondott, Simonkai Lajos-t választotta meg.

Az állattani szakosztály 1895 november 12-ikén tartott értekezletén

1. Rácz István előadja »Új és kevéssé ismert bélérgégek« című dolgozatát. Bevezetésül fölemlíti, hogy a horgoskorong-galandférgek között olyanokat is ismerünk, a melyeknek szívókorongjaik is viselnek horgokat, a melyeknek pl. az *Ophryocotylea* és *Davainea*-fajok. Ilyen galandférgeket talált tyúkok bonczolása közben, még pedig egy *Davainea*-fajt, mely 8—10 mm. nagy volt, s fejének alsó részén tölcsérszerű bemélyedés látható, melyben félgömböszerű korong van. Scolexét horgok veszik körül; rostellumának horgai kalapácsszerűek, 8—10 μ . nagyok; a szívókorong körüli horgok koncentrikusak, hamar lehullanak. A scolex hasonlít a *Davainea tetragona*-éhoz, de a horgok nagyságában különbség van. E fajt Olaszországból és Washingtonból írták le, tehát elég ritka. Piana olasz bűvár *Helix sabulosá*-ban találta esetleg fiataljait. A tyúkokban veszedelmes bélbetegséget okoz; csomókat formál s ebben van a feje.

Előadó Segesvár vidékéről beküldött marha-vékonybélben is talált kis csomókat, melyeknek tartalma sajátszerű törmelék s benne egy fonálféreg volt. E fonálféreg 1—1 1/2 mm. nagy, feje vékonyodott, szája körül duzzadt a cuticula-megvastagodástól, a mely mögött egy horgot tartalmazó hólyagszerű képződmény volt; szájuürege tokkal bélelt, két fogú. E faj az *Oesophagostoma inflatum* lehetne, de minthogy ettől több tekintetben eltér, *Oesophagostoma vesiculosum* n. sp. nevet ad neki.

Egy alkalommal a ló hashártyáján fonalas hártákat talált lencsenagyságú tömlőkkel, a melyekben fonálférgek voltak. E fonálférgek a *Spiroptera reticulata* Dies. példányai, melyek meglehetősen ritkák s min-

dig a ligamentum muhaeban találták. Előadó találta először a savós hártában.

2. Szépligeti Győző »A magyarországi *Vipio*-fajokról« értekezik. A *Vipio*-félék az irodalom adatai szerint déli fajok; hazánkból ez ideig még csak egy volt ismeretes, s ezt Frivaldszky J. találta Buda körül. Az előadó is talált egy új fajt. Kimutatja, hogy a *Braconidák* három genusza, az *Iphiaulax*, *Vipio* és *Braco*, miben különböznek és röviden jellemez egy új genuszt. A talált magyarországi fajokat bemutatja.

3. Kertész Kálmán »A magyarországi *Pelecocera*-fajok«-ról értekezik. Bevezetésül reá mutat a magyar irodalom dipterológiai termékeire. Elmondja, hogy eddig kik foglalkoztak hazánkban a *Dipterák*-kal. Ő maga egy alkalommal, 1895 márczius 12-ikén *Syrphidákat* gyűjteni ment Budára, s ekkor fogta az első *Pelecocerdt*. Összehasonlítást tesz az *Euceratomyia*- és a *Pelecocera*-genuszok között és kritikailag méltatja a már leírt fajokat. A fogott faj új s megegyezik némileg a *Pelecocera lugubris*-szal. Bemutatja a maga gyűjtötte hazai fajokat az új fajjal egyetemben.

4. Entz Géza bemutatja Traxler László »Egy édesvízi új szivacs faj Új-Zélandból« című dolgozatát. E fajt *Ephydatia fluvialis* néven említették eddig, szerző azonban kimutatja, hogy egészen más, még pedig új faj és *Ephydatia kakuensis* n. sp. néven nevezi.

A chemia-ásványtani szakosztály 1895 október 29-ikén tartott ülésén

1. Ilosvay Lajos bemutatta Asbóth Sándor »Új módszer szerves testekben ként meghatározni« című értekezését, melyben szerző előadja, hogy száraz nátriumcarbonattal kevert nátriumperoxidot miként lehet különféle kéntartalmú szerves vegyületekben a kén oxidálására felhasználni.

Ilosvay Lajos azt az észrevételt teszi, hogy a nátriumperoxidnak hasonló célra való alkalmazása nem újság. Megjegyzi továbbá, hogy a közölt elemzések számát nem tartja elégségesnek arra, hogy a módszer általános használhatóságát kimondhassuk.

2. Konek Frigyes a »Nitrosotetrahydrocinchonin és a chinin synthesise« címen előadja, hogy a cinchonint amylalkohol és nátrium jelenlétében olyan hidrobázisok

elegyévé sikerült redukálnia, melyből egy tetrahydrocinchonin nitrosnitritjét választotta le. Ebből következteti, hogy a cinchonin úgy viselkedik, mint valódi chinolinszármazék, azaz átváltoztatható másodrendű négy hidrogénatommal többet tartalmazó bázissá. Reméli, hogy, a nitrosotetrahydrocinchoninból kiindulva, sikerülni fog chininhez jutni s az eddig értéktelen cinchonin mellékterméket a kémiai gyáripárban hasznosítható testté változtatni.

3. Szarvasy Imre bemutatta az *arsénpentaselenid*, *arséntriselenbisulfid*, és az *arsénbiselentrisulfid* gőzsűrűségének meghatározására használt készülékének részseit s megismertette az eredményeket, melyeknek értelmében az említett vegyületekkel nem talált ugyan normál sűrűséget, de a bomlás-termékek gőzsűrűségét elég pontosan megállapíthatta.

4. Liebermann Leó bejelentette, hogy az 1896. évben Párizsban tartandó *alkalmazott kémiai kongresszus* előkészítő bizottsága őt kérte fel, hogy az ügy iránt Magyarországon érdeklődést keltsen; ennél fogva felhívja a szakosztály tagjait és általában a magyarországi vegyészeket, hogy ha a kongresszuson előterjeszteni valójok van, nála jelentsék be, vagy ha a kongresszusra vonatkozólag felvilágosítást kívánnak, hozzáforduljanak.

1895 november 26-ikán.

1. Lengyel Béla bemutat egy *elsőadési kísérletet*, melyben a készülményt segédje, Papp Elemér szerkesztette s igen alkalmas zínkkel és magneziummal a kémiai egyenértékű hatást igazolni.

Ugyanő bemutatott még két kísérletet; egyik bizonyította, hogy a vízgőz elektromos úton létesített hő hatására alkatrészeire bontható, másik, hogy a Volta-féle ívben elpárolgó szén a széndioxidot szénoxidra redukálja.

2. Nuricsán József a Háromszék megyében levő *málnási* fürdő közelében talált *gáskiömlés* vizsgálatáról számolt be. Körülbelül 8000 m² területen fűrt nyilásokat s megállapította, hogy a kiömlő gáz 97⁰/o-a mindenütt széndioxid, továbbá, hogy mintegy 300 m² területen naponként 5000—6000 kg. széndioxid ömlik ki. Az a véleménye, hogy a gáz elég tisztán s elég nagy mennyiségben ömlik arra nézve, hogy egy széndioxidsűrítő gyártással ellásson.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhetsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.